

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/93/2018
Identifikačné číslo spisu: 5017200480
Dátum vydania rozhodnutia: 27.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5017200480.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci žalobcu: TI-KOMPAKT, s. r. o., IČO: 36 368 784, so sídlom Bytčická 89, Žilina, zastúpeného advokátkou JUDr. Zdenkou Hulmanovou, so sídlom Kysucká cesta 3, Žilina, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 38582-3/2017-BA zo 16. októbra 2017, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 24Sa/41/2017 z 24. apríla 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovanej z a m i e t a .

Žalobcovi p r i z n á v a právo na náhradu trov kasačného konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Rozsudkom sp. zn. 24Sa/41/2017 z 24.04.2018 Krajský súd v Žiline zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia č. 38582-3/2017-BA zo 16.10.2017 spolu s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Žilina č. 700-1610596717-GC04/17 z 15.03.2017. Sociálna poisťovňa, pobočka Žilina prvostupňovým rozhodnutím č. 700-1610596717-GC04/17 z 15.03.2017 predpísala žalobcovi penále za obdobie január 2013 až december 2013 a za december 2014 spolu v sume 12.263,76 eur, vypočítané z dlžnej sumy poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, poistného na invalidné poistenie, poistného na úrazové poistenie, poistného na garančné poistenie, poistného na poistenie v nezamestnanosti, poistenie do rezervného fondu solidarity vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a povinných príspevkov do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v štátnej pokladnici alebo do dňa predchádzajúceho dňu zverejnenia uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku. Žalovaný správny orgán druhostupňovým (napadnutým) rozhodnutím zamietol odvolanie žalobcu v celom rozsahu a prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu potvrdil.

2. Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že penále nie je zákonným úrokom z omeškania ako

príslušenstvo pohľadávky na poistné, ale samostatnou pohľadávkou, ktorá je vymáhateľná až jej právoplatným predpísaním žalovanou; nemožno potom dôvodne tvrdiť, že žalovaná mala aj takúto pohľadávkou prihlásiť v reštrukturalizácii, keďže táto ešte v predmetnom čase nebola predpísaná. Zákonodarca neustanovil žalovanej lehotu, v ktorej bolo potrebné penále predpísať. Z uvedeného však nevyplýva, že reštrukturalizačné konanie by malo byť pre žalovanú irelevantné. Reštrukturalizácia je zákonom riadený proces ozdravenia podniku, ktorého cieľom je uspokojenie veriteľov vo väčšom rozsahu ako pri konkurze a zachovanie prevádzky podniku. Na ten účel zákon pripúšťa, aby prostredníctvom reštrukturalizačného plánu dochádzalo k rôznym zmenám v právach a povinnostiach dlžníka v reštrukturalizácii a jeho veriteľov. Medzi opatrenia, potrebné na dosiahnutie cieľa reštrukturalizácie, patrí aj predĺženie lehoty splatnosti pohľadávok veriteľov, resp. aj ich čiastočné odpustenie, čo vyplýva z § 135 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Žalovaná sa v napadnutom rozhodnutí podľa názoru krajského súdu vôbec nezaoberala po právnej stránke odôvodnením, prečo dospela k záveru, že platby poistného neboli zaplatené včas a riadne. V odôvodnení nebola spomenutá tá relevantná časť reštrukturalizačného plánu, ktorá sa týkala prihlásených pohľadávok, ich výšky, resp. naplnenia možností ich odpustenia. Žalovaná sa tiež v napadnutom rozhodnutí vôbec nevenovala právnomu rozboru účinkov reštrukturalizácie na otázku splatnosti poistného a príspevkov, čo sa týka najmä ich zmeny. Zákon č. 461/2003 Z. z. je v prejednávanej veci všeobecným zákonom, avšak zákon č. 7/2005 Z. z. oprávňuje tak subjekty súkromného, ako aj verejného práva na to, aby zasahovali do splatnosti prihlásených záväzkov za účelom naplnenia účelu reštrukturalizácie. Predovšetkým ust. § 155 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. charakterizuje reštrukturalizačný plán potvrdený súdom ako právnu relevantnú skutočnosť, ktorá vyvoláva vznik, zmenu alebo zánik práv alebo záväzkov obsiahnutých v uvedenom pláne. Osobitne pre oblasť verejnej správy zákonodarca prostredníctvom tohto ustanovenia upresňuje, že pokiaľ pre vznik, zmenu alebo zánik záväzku obsiahnutého v pláne je potrebná právna skutočnosť vo forme rozhodnutia príslušného správneho orgánu, potom záväzok (v prejednávanej veci zmena dňa splatnosti poistného a príspevkov) vznikne, zmení sa alebo zanikne až rozhodnutím príslušného orgánu. Tento správny orgán však nemôže odmietnuť vydať potrebné rozhodnutie len z dôvodu, že plán vôbec neakceptuje, resp. že ako podklad rozhodnutia nie je urobený vo forme alebo spôsobom vyžadovaným osobitným predpisom. Krajský súd uzavrel, že spomenuté skutočnosti mali byť spojené s procesom reštrukturalizácie, do ktorého sa žalovaná nepochybne zapájala, ako podklady rozhodnutia vyhodnotené žalovanou, a až na ich základe mohla dospieť k presvedčeniu, či došlo zo strany žalobcu ako dlžníka v reštrukturalizácii k omeškaniu s odvodom poistného a príspevkov a aké možné následky s tým spojené žalovaná využila.

3. Proti rozsudku krajského súdu podala žalovaná (sťažovateľka) kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP, teda z dôvodu, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhla, aby odvolací súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Namietala, že poistné a povinné príspevky za obdobie január 2013 až december 2013 si do reštrukturalizácie riadne a včas prihlásila. Penále predpísala za obdobie január 2013 až december 2013 za každý deň omeškania odo dňa nasledujúceho po dni začatia predchádzajúcej kontroly, t. j. odo dňa 20.08.2013, resp. odo dňa 01.04.2014 len do dňa, ktorý predchádzal dňu zverejnenia uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku, pričom k predpísaniu tohto penále došlo až po skončení reštrukturalizácie žalobcu. Uviedla, že do potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom existuje pohľadávka na poistnom a povinných príspevkoch v pôvodnej nezmenenej výške, a teda nič jej nebráni, aby predpísala penále za kontrolované obdobie, vypočítané za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a povinných príspevkov, resp. odo dňa nasledujúceho po dni začatia predchádzajúcej kontroly do dňa, ktorý predchádza dňu zverejnenia uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku, z pôvodnej, celej výšky poistného a povinných príspevkov. Dodala, že zmena pohľadávky, čo sa týka jej výšky a splatnosti nastáva až zverejnením uznesenia súdu o potvrdení reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku, t. j. zmena v počítaní penále sa dotýka až obdobia po zverejnení uznesenia. Za obdobie po zverejnení uznesenia súdu o potvrdení reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku už môže predpísať penále len zo zostatku pohľadávky určenej v reštrukturalizačnom pláne po uplynutí zmenenej lehoty splatnosti v prípade nedodržania lehoty určenej v reštrukturalizačnom pláne.

4. Vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalovanej sa žalobca s rozsudkom krajského súdu plne stotožnil a kasačnú sťažnosť žalovanej žiadal zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, v súlade s § 455 SSP bez nariadenia pojednávania, a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovanej je nedôvodná.

6. Podľa § 240 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení fyzickým osobám a právnickým osobám povinným odvádzať poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, ktoré neodviedli poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac včas alebo ich odviedli v nižšej sume, Sociálna poisťovňa predpíše penále vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici, zaplatená v hotovosti alebo do dňa začatia kontroly, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 120 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak tento zákon neustanovuje inak, právo uplatňovať svoje nároky počas reštrukturalizácie majú len veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným týmto zákonom prihlásili svoje pohľadávky. Ak sa tieto nároky v reštrukturalizácii riadne a včas neuplatnia prihláškou, právo vymáhať tieto nároky voči dlžníkovi v prípade potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom zaniká.

8. Podľa § 120 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. pohľadávky, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania, pracovnoprávne nároky, na ktoré nárok vznikol za obdobie kalendárneho mesiaca, v ktorom došlo k začatiu reštrukturalizačného konania, odmena správcu a nepeňažné pohľadávky sa v reštrukturalizácii neuplatňujú prihláškou (ďalej len „prednostné pohľadávky“). Na prednostné pohľadávky nepôsobia účinky začatia reštrukturalizačného konania ani sa nezahŕňajú do reštrukturalizačného plánu, ibaže s tým ich veritelia súhlasia.

9. Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. reštrukturalizačný plán (ďalej len „plán“) je listina upravujúca vznik, zmenu alebo zánik práv a záväzkov osôb v nej uvedených (ďalej len „účastník plánu“), ako aj rozsah a spôsob uspokojenia tých účastníkov plánu, ktorí sú veriteľmi prihlásených pohľadávok, prípadne akcionármi dlžníka. Po potvrdení plánu súdom je plán záväzný pre všetkých účastníkov plánu.

10. Podľa § 135 ods. 2 písm. a/ zákona č. 7/2005 Z. z. opisná časť plánu musí obsahovať tiež podrobný opis opatrení potrebných na dosiahnutie účelu reštrukturalizácie, ktorými sú najmä zmeny pohľadávok veriteľov, najmä predĺženie lehoty ich splatnosti alebo ich čiastočné odpustenie, alebo ich uznanie za nevyháateľné.

11. Podľa § 155 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. ustanovenia plánu sa zverejnením uznesenia o potvrdení plánu v Obchodnom vestníku stávajú účinnými voči všetkým účastníkom plánu; ustanovenia plánu o novom úvere sú účinné voči každému.

12. Podľa § 155 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. plán potvrdený súdom sa považuje za právny úkon urobený vo forme a spôsobom, ktorý je vyžadovaný osobitnými predpismi pre vznik, zmenu alebo zánik práv alebo záväzkov obsiahnutých v pláne. Ak je pre vznik, zmenu alebo zánik práva alebo záväzku obsiahnutého v pláne potrebné rozhodnutie príslušného orgánu, právo alebo záväzok vznikne, zmení sa alebo zanikne až rozhodnutím príslušného orgánu; príslušný orgán nemôže odmietnuť vydať potrebné rozhodnutie len z dôvodu, že plán ako právny úkon nie je urobený vo forme alebo spôsobom vyžadovaným osobitným predpisom.

13. Okresný súd Žilina uznesením sp. zn. 2R/5/2014 z 18.12.2014, zverejneným v Obchodnom vestníku 30.12.2014 rozhodol o začatí reštrukturalizačného konania žalobcu. Uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 2R/5/2014 z 05.10.2015 zverejneným v Obchodnom vestníku 12.10.2015 bol potvrdený

reštrukturalizačný plán žalobcu a ukončená reštrukturalizácia.

14. Sociálna poisťovňa, pobočka Žilina prvostupňovým rozhodnutím č. 700-1610596717-GC04/17 z 15.03.2017 predpísala žalobcovi penále v sume 12.263,76 eur, vypočítané z dlžnej sumy poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, poistného na invalidné poistenie, poistného na úrazové poistenie, poistného na garančné poistenie, poistného na poistenie v nezamestnanosti, poistenie do rezervného fondu solidarity za obdobie január 2013 až december 2013 a za december 2014 vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a povinných príspevkov do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v štátnej pokladnici, resp. do dňa predchádzajúceho dňu zverejnenia uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku.

15. Kasačný súd sa nestotožnil s tvrdením sťažovateľky o opodstatnenosti predpisania penále vzhľadom k tomu, že pohľadávka na poistnom a povinných príspevkoch mala do potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom existovať v pôvodnej a nezmenenej výške, a teda že zmena v počítaní penále sa má týkať až obdobia po zverejnení uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu. V tejto súvislosti kasačný súd uvádza, že v otázke penále je rozhodný skutkový a právny stav ku dňu vydania rozhodnutia, nie stav predchádzajúci tomuto dňu, nech už bol akýkoľvek.

16. Sociálna poisťovňa už počas vydávania preskúmaných rozhodnutí o predpísaní penále vedela o schválení reštrukturalizačného plánu. Po schválení reštrukturalizačného plánu, ktorého súčasťou bola aj pohľadávka na poistné za obdobie január 2013 až december 2013 (za ktoré bolo preskúmaným rozhodnutím vyrubené penále), bolo potrebné skúmať, či nedošlo k zmene splatnosti pohľadávky na poistné.

17. Reštrukturalizácia je zákonom riadený proces ozdravenia podniku, ktorého cieľom je uspokojenie veriteľov vo väčšom rozsahu ako pri konkurze a zachovanie prevádzky podniku. Na ten účel zákon pripúšťa, aby prostredníctvom reštrukturalizačného plánu dochádzalo k rôznym zmenám v právach a povinnostiach dlžníka v reštrukturalizácii a jeho veriteľov.

18. Medzi opatrenia potrebné na dosiahnutie cieľa reštrukturalizácie, patrí aj predĺženie lehoty splatnosti pohľadávok veriteľov, resp. aj ich čiastočné odpustenie, čo vyplýva z § 135 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z..

19. Závazná časť plánu obsahuje určenie všetkých práv a záväzkov, ktoré majú účastníkom plánu podľa plánu vzniknúť, zmeniť sa alebo zaniknúť, pričom ako vyplýva z § 132 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z., po potvrdení plánu súdom je plán záväzný pre všetkých účastníkov plánu.

20. Predpokladom predpisania penále je omeškanie s plnením poistného za určité obdobie. Vzhľadom na to, že voči žalobcovi bolo začaté reštrukturalizačné konanie, do ktorého bola prihlásená aj pohľadávka, ktorá podmieňovala predpísanie penále (pohľadávka na poistnom), bolo nutné zaoberať sa tým, či a kedy došlo k omeškaniu žalobcu s poistným (už podľa schváleného reštrukturalizačného plánu), a teda, či boli splnené zákonné predpoklady na predpísanie penále.

21. Po dni schválenia reštrukturalizačného plánu preto mala sťažovateľka právo predpísať žalobcovi penále len vtedy, ak sa dostal do omeškania s platením takto zmenenej pohľadávky. Sťažovateľka, resp. prvostupňový správny orgán tak však neurobili a povahu reštrukturalizačného plánu ako právneho úkonu meniaceho práva a povinnosti do úvahy v rozpore so zákonom nezobrali.

22. Z uvedených dôvodov kasačný súd dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je nedôvodná, a preto ju zamietol.

23. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že úspešnému žalobcovi priznal nárok na úplnú náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa

§ 167 ods. 1 SSP). O výške trov kasačného konania rozhodne v zmysle § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 175 ods. 2 SSP krajský súd po právoplatnosti tohto rozsudku, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

24. Toto rozhodnutie bolo prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.